

כ"א מר חשוון ה'תשע"ח 10.11.17

מגזין מס' 452

ערב שבת פרשת חיי שרה

קשר-שבועי מאת הרב יאיר קלב

החייב כספן K

מגמה חיובית ובונה

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב קלב

האמת, עצם החיות הבלתי גבולית, אינה שייכת לאף אחד. איש אינו יכול להשתלט עליה ולנכסה לעצמו – את האמת רק משרתים! האפשרות היחידה הניתנת לבני אנוש ליצור איזושהי התקשרות ומגע עם האמת, היא התבטלותם המוחלטת לצויה. הממליך על עצמו את כללי החיים לקיימם בפועל, הופכים חייו הגשמיים עדות לתמצית ולשד ההויה כולה, מרום המעלות ומדרגות ועד סוף כל דרגין.

על מאמר הזהר "לית אתר פנוי מינה" (אין מקום פנוי ממנו), אמר אחד הצדיקים: הקב"ה נמצא בכל מקום חוץ מתודעת האדם הטבעית. כי אצל האדם, ההרגש העצמי הפנימי ותחושת הנוכחות האלוקית אינם מתגלים אלא במי שמפנה להם מקום... וכדברי חז"ל אודות מאמר השכינה "אין אני והוא (בעל הגאווה) יכולין לדור" (באותה תודעה).

רק נכונותו של האדם (ובעיקר אומץ לבו) לבטש ישותו כדי לצאת מ'קטנות המוחין' שמצד היוקר העצמי הטבעי – ובמילים פשוטות, להכיר בחולשותיו ולפעול לתקנן – היא שפותחת בפניו את האפשרות "לארח" בתודעתו התבוננות כנה ב'ערכים מתוקנים' לפי ערכו. וכשאני מבטל עצמי ל'ערוך מתוקן' ובאמת 'עושה לו חשבון' (ללא תנאים, בכל מזג אויר ובכל מצב רוח), אזי נרתמות כל יכולותי, ובפרט השכליות, בשירות הענין. אם זו יכולת ה'חכמה', יכולת הבזקת הרעיונות שבי, הרי שמעתה תתפנה היא מעיסוקה בצידם הסתמי והשלילי של החיים לטובת חיפוש רעיונות בכיוון החיובי והבונה. אשר זוהי המעלה המכונה בחסידות 'גדלות המוחין': התמקדות האדם במימוש כשרונותיו וניתוב תכונותיו הטבעיות בשירות אמיתת הדברים.

ואין מדובר בדוקא ברעיונות הנוגעים לענינים רוחניים נשגבים ומופשטים שבין אדם למקום, אלא גם בכל הקשור ליחסי אנוש פשוטים שבין אדם לחבירו, המונחים לפנינו ממש מתחת לאף. כגון: ללמד עצמי להיות בן זוג כפי שאמיתת הזוגיות דורשת מכל אחד ואחת מאתנו, וכך גם להיות הורה אמיתי, חבר אמיתי, וכדומה. ואדרבה, חתירת האדם ליחסים תקינים ומוארים בינו לבין זולתו היא מעיקרי ההויה היהודית הבריאה.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

כ' חשון – יום הולדת הרבי הרש"ב

הולדתו

ביום כ' חשון תרכ"א נולד אדמו"ר הרש"ב (לימים הנשיא החמישי לשושלת אדמו"ר חב"ד) לרבי שמואל ורבקה שניאורסון, בעיירה ליובאוויטש. כשנה לפני כן, ביום י' כסלו תר"כ סיפרה כי אימו ראתה בחלומה את סבה, האדמו"ר האמצעי, ואת אמה, מרת שיינא שאמרה לה בשמחה רבה "רבקה, את ובעלך כיתבו ספר תורה". ואדמו"ר האמצעי הוסיף: "ויהיה לכם בן טוב, ועל שמי – אל תשכחו". אמה הוסיפה "רבקה, השומעת את מה שאבי אומר לך" ואז התעוררה משנתה. אחרי תשעה ימים, בליל י"ט כסלו, חלמה שוב והפעם באו אמה, סבה ודמות אדם זקן. אמה אמרה לה "רבקה, את ובעלך כתבו ספר תורה". אדמו"ר האמצעי אמר "ויהיה לך בן טוב" והאיש הזקן אמר "אמן, כן יאמר ה'". אמה סיימה "סבא, ברך אותה" והאיש הזקן ברך אותה. אמה ואדמו"ר האמצעי ענו אמן בקול רם, והיא התעוררה.

לאחר שסיפרה חלומותיה לבעלה אדמו"ר המהר"ש, אמר הוא כי ברצונו שספר התורה יכתב על קלף מעורות שחוטים וכשרים. אביו, אדמו"ר ה'צמח צדק' ציווה כי תחילת כתיבת הספר תורה תהיה בחשאי, בנוכחות אחיו בלבד ובחדרו. כעבור פחות משנה נולד שלום דובער.

תספורתו

בשנת תרכ"ד, כשהגיע אדמו"ר הרש"ב לגיל שלש, אמר סבו, אדמו"ר ה'צמח צדק', לבנו אדמו"ר המהר"ש שאת התספורת יעשו בחשאי, והוסיף שבערב, לפני היכנסו לגיל שלש, יביאו את הילד כדי שישן בחדרו.

בבוקר כששלום דובער קם משנתו, ציוה אדמו"ר ה'צמח צדק' כי יטלו את ידיו של הילד. לאחר נטילת ידיו, אמר האדמו"ר עם הילד את ברכות השחר וענה אמן אחר ברכותיו. לאחר התפילה קרא לבנו, אדמו"ר המהר"ש, וכלתו הורי הילד, ואמר להם: "פח השמן הרוחני שנתן מורנו הבעל שם טוב לתלמידו מורנו הרב המגיד ממזריטש למשוח את אדמו"ר הזקן לנשיאות לדורותיו, הנה בכח זה נמשח חותני – אדמו"ר האמצעי, ואני, הנה בכח זה משחתי אותך ובכח זה הנני מושח את הילד". אחר כך הוכנס אדמו"ר הרש"ב ללימודי ה'חדר' שהיה בחדר השני של בית המדרש הקטן אצל אדמו"ר ה'צמח צדק'. ומאז, בכל יום היה נכנס עם אחיו רבי שניאור זלמן אהרן אל הסב, אדמו"ר ה'צמח צדק', שהיה משתעשע עימו ומתעניין בלימודיו.

שידוכו

בילדותו שהה אדמו"ר הרש"ב רבות בבית סבו אדמו"ר ה'צמח צדק'. באחד הביקורים נכח שם דודו, בנו של האדמו"ר, ר' יוסף יצחק, עם בתו שטערנא שרה. אדמו"ר ה'צמח צדק' אמר בהצביעו על נכדו הרש"ב ועל נכדתו שטערנא שרה: "חתן וכלה". שאל הדוד, ר' יוסף יצחק את אביו: שמא לכשיגדל לא יהיה ראוי לה? השיבו אביו: זה הקטן יגדל ממך!

ביום י' סיון תרכ"ה נכתבו התנאים בין הצדדים. זמן החתונה נקבע לקיץ ה'תרל"ה בירושלים. כשהגיע מועד החתונה, תבע אדמו"ר מהר"ש לעשות את החתונה ב'ירושלים' של זמן הגלות – בעיירה ליובאוויטש. בפועל, בעקבות סיבות שונות, לא יצא הדבר לפועל.

חתונתו

במוצאי שבת פרשת 'תצא', ביום י"א אלול תרל"ה התקיימה החתונה בעיר אוורוטש.

מיד לאחר החתונה אמר אדמו"ר המהר"ש לבנו כי מעתה יהיה עליו לאכול רק בשולחן נפרד בגודל מסויים. ואכן, במשך שש עשרה שנים אכל הרש"ב על אותו שולחן מבלי שידע מדוע (לימים סיפר אדמו"ר הריי"ץ כי בבית אדמו"רי חב"ד לדורותיהם כלל לא היתה קיימת אצל בניהם ובנותיהם השאלה - למה). את סדר יומו מילא אדמו"ר הרש"ב בלימוד תורה.

קבלת הנשיאות

ביום י"ג תשרי תרמ"ג הסתלק אדמו"ר המהר"ש. הסתלקותו שברה את לב בנו אדמו"ר הרש"ב והשפיעה עליו בצורה כה עמוקה, עד כי במשך כאחת עשרה שנים נמשך אצלו תהליך קבלת הנשיאות. תחילה נהג רק לומר 'מאמרי חסידות' ברבים (דבר שבדרך כלל היווה את האות לקבלת הנשיאות), ובהמשך, בשנת תר"נ, החל לקבל אנשים ל'יחידות' באופן זמני. רק בראש השנה תרנ"ד, החל גם להתפלל במקומו הקבוע של אביו, לקבל חסידים ליחידות באופן מסודר וכן לענות בכתב על שאלותיהם של החסידים. כמו כן היה מוסר את מאמרי החסידות שאמר כדי שהחסידים יוכלו להעתיקם, להפיצם וללומדם.

בקהילת החסידים ייחלו בהשתוקקות עצומה שאדמו"ר הרש"ב יקבל את הנשיאות באופן רשמי ומלא, אך הוא עמד בסירובו. בהזדמנות מסוימת אמר ר' גרשון דובער מנעוול לאדמו"ר הרש"ב, בנוגע לסירובו לקבל את הנשיאות: "אדמו"ר הזקן הצית את אור החסידות ואתם רוצים לכבות?" כששמע זאת אדמו"ר הרש"ב, פרץ בבכי. לאחר בקשות והפצרות רבות, ניאות לקבל על עצמו את הנשיאות באופן רשמי ומלא.

בתקופת נשיאותו פעל הרבי רבות לשיפור מצבם הגשמי והרוחני של היהודים בכלל ויהודי רוסיה בפרט. בערך בשנת תר"נ החליטה ממשלת רוסיה על גירוש כל היהודים ממוסקבה. אדמו"ר הרש"ב ניסה בדרכים שונות לבטל את הגזירה, אך הדבר לא צלח בידו. בזמן ביצוע הגזירה הוא דאג ליישב את יהודי מוסקבה במקומות הולמים. חלק נכבד מעסקנותו הציבורית נעשה בשיתוף פעולה עם גדולי האדמו"רים והרבנים. עם חלקם היה בקשר מכתבים רצוף ובכמה מקרים אף נפגש עם כמה מהם.

ייסוד ישיבת תומכי תמימים

ביום ראשון ט"ו אלול תרנ"ז, בעיצומם של ימי ה'שבע ברכות' של חתונת בנו אדמו"ר הריי"צ, קרא אדמו"ר הרש"ב לוועידה של כחמישים איש. מבחירי הרבנים ו'הגבירים' (בעלי אמצעים ורכוש רב) שהגיעו אז לליובאוויטש לרגל החתונה. באסיפה זו הודיע הרבי על החלטתו לייסד את ישיבת 'תומכי תמימים'. חידושה של הישיבה, הסביר, יהיה הלימוד העיוני של הבחורים בתורת החסידות וההליכה בדרכיה. תלמידי הישיבה שייקראו 'תמימים' יהיו מוקד של יראת אלוקים, עובדי ה' אמיתיים מקרב איש ולב עמוק. כעבור יומיים, ביום שלישי י"ז אלול, בחר אדמו"ר הרש"ב את 18 התלמידים הראשונים לישיבה. שלוש שנים אחרי הקמתה של הישיבה, בשמחת תורה תרס"א, אמר אדמו"ר הרש"ב שיחה בפני 'תלמידי התמימים', המבוססת על דברי חז"ל **"כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו"**. בשיחה הסביר את מטרתם של תלמידי 'התמימים' בישיבתו והציב נקודות נוספות בעבודה המוטלת על תלמידי התמימים, חיילי בית דוד.

מליובאוויטש לרוסטוב

בימי מלחמת העולם הראשונה בחודש חשון תרע"ו

שטערנא שרה שהביעה את הסכמתה לדבר, ולאחר מכן הסכים לכך גם אדמו"ר הרש"ב.

לצורך הנפקת הויזה צולם האדמו"ר, וזוהי תמונתו היחידה. לקראת ההפלגה, כשהאוניה כבר עמדה לצאת לדרכה וכבר נמכרו מרבית חפצי הבית, יצא לפתע בוקר אחד אדמו"ר הרש"ב מחדרו ואמר לבני ביתו כי שינה דעתו והחליט מטעמים השמורים עימו שלא לעזוב את המדינה. לכך הוסיף בקשה: שלא יוסיפו לשאול מדוע ולמה. אדמו"ר הרש"ב נשאר ברוסטוב.

הסתלקותו

ביום חמישי בלילה, כ"א באדר תר"פ, נראה אדמו"ר הרש"ב עייף וחלש מהרגיל. למחרת, ביום שישי בבוקר, החמיר מצבו וחומו עלה. הרופא המקורב לאדמו"ר בדק אותו וקבע כי זוהי רק 'אינפקציה קלה'. במוצאי שבת, לאחר ההבדלה, ביקש אדמו"ר הרש"ב לעשן ולפתע חש שלא בטוב וכמעט שהתעלף. הנוכחים במקום התיזו עליו מים קרים ומהרו לקרוא שוב לרופא.

במשך הלילה גברה חולשתו ובבוקרו של יום ראשון, כ"ד באדר, נזקק אף לסיוע בנטילת ידיו. בעקבות זאת, שהו במהלך כל השבוע, בבית אדמו"ר הרש"ב, רופאו הקבוע ועמו צוות רופאים

מומחים.

ביום שני בבוקר, הגיע פרופסור מפורסם וערך בדיקות יסודיות. אבחנת הפרופסור היתה חמורה, הוא הביע חשש למחלת ה'טיפוס' הקשה והמדבקת.

ביום חמישי בשבוע התקיימה אסיפת רופאים. ובבוקר יום השישי, שוב התקיימה אסיפת רופאים מורחבת.

למחרת, יום השבת, החריף משעה לשעה מצבו של אדמו"ר הרש"ב.

עבר בית אדמו"ר הרש"ב לעיר רוסטוב. עם התקרבות הגרמנים לעיר סמולנסק הסמוכה לעיירה ליובאוויטש, עזב אדמו"ר הרש"ב את העיירה יחד עם בני ביתו. כשעלה על העגלה אמר בעצב רב לבנו, אדמו"ר הריי"צ: "בחודש מרחשון הגיע אדמו"ר האמצעי לליובאוויטש והתיישב בה, ועתה - בחודש מר חשון, 102 שנים לאחר מכן, אנו עוזבים את ליובאוויטש". תחילה לא ידעו היכן יקבע אדמו"ר הרש"ב את מקום מגוריו ואת יום הולדתו בכ' מרחשון חגג בעיר אוראל. באוראל הגיעה בקשה מהקהילה היהודית ברוסטוב (שעל נהר דון), שבניהם למדו בתומכי תמימים ליובאוויטש, שאדמו"ר הרש"ב יבוא לגור עימם. אדמו"ר הרש"ב קיבל את בקשתם ועבר לרוסטוב. באותה תקופה נמלטו חסידים רבים מאימי המלחמה והגיעו ממקומות שונים להתיישב בעיר רוסטוב. בהתוועדויותיו של אדמו"ר הרש"ב ברוסטוב נהגו החסידים לנגן בין השאר את ניגון רוסטוב ואת

ניגונו הידוע של ר' אשר מניקוליב.

תמונתו

בשנת תר"פ תיכנן אדמו"ר הרש"ב להגר מרוסטוב לטורקיה. באותה תקופה היתה גרוזיה מדינה עצמאית וכל משרדי ממשלתה נמצאו בבתי מלון ברוסטוב.

במשרד האוצר עבד יהודי שבראש השנה התפלל בבית הכנסת של אדמו"ר הרש"ב שהיה קרוב לבית המלון.

האיש סיפר לאנ"ש (אנשי שלומנו) כי מאימת הבולשיביקים המתקרבים לאזור, עומדים חברי ממשלת גרוזיה להפליג באוניה לטורקיה. מספר חסידי חב"ד עשירים שחשבו אף הם להצטרף למסע, הציעו לאדמו"ר הרש"ב כי יהגר עימם. הרעיון הוצע קודם לרבנית

הלוויתו

בשעות אחר הצהריים של יום ראשון, יצאה הלוויה גדולה מבית אדמו"ר הרש"ב בדרכה אל בית העלמין הגדול שבפאתי העיר רוסטוב. ארונו נישא רק על ידי תלמידי ה'תמימים' ובודדים מזקני אנ"ש. לפני הקבורה, פנה אדמו"ר הרי"צ אל שניים מגדולי החסידים ואל עוד אחד ואמר כי הם בית דין מיוחד, וכי קבורה זו נעשית על תנאי ובידו תמיד הרשות להעביר את עצמות אביו הקדושות אל מקום קבורת אבותיו הטמונים בליובאוויטש.

העברת האוהל

חסידי חב"ד ברוסטוב עשו כל שביכולתם כדי לשמור על 'אוהל' הציון שנבנה מעל קברו של אדמו"ר הרש"ב. בחורף שנת תרצ"ט, כאשר תכננו השלטונות ברוסטוב לבנות בניינים חדשים על שטח בית העלמין שבו שכן אוהלו של אדמו"ר הרש"ב, נתעורר הצורך להעביר את גופו הקדוש אל בית עלמין אחר. אדמו"ר הרי"צ אישר את ההעברה, ליווה אותה על כל שלביה וענה על כל ספק ובעיה שהתעוררו. בנוגע לשאלות ההלכתיות אמר שיפנו אל מחותנו רבי לוי יצחק שניאורסון (אביו של הרבי, נשיא דורנו).

בשעת לילה מאוחרת עשו החסידים את דרכם אל בית העלמין ולאחר בקשת מחילה מאדמו"ר הרש"ב, החלו בחפירה.

לנגד עיניהם נגלה מחזה מדהים – גופו הקדוש של אדמו"ר הרש"ב נשאר שלם (19 שנה לאחר הסתלקותו) וגם הטלית שכיסתה את זקנו ופניו אף היא נשארה שלימה. החסידים נטלו את הגוף הקדוש עם שלושה טפחים מעפר הקבר, הניחוהו על המיטה שהביאו עימם והעבירוהו למקום קבורתו החדש.

(תקציר מעובד מתוך האתר חב"דפדיה)

בנו יחידו של אדמו"ר הרש"ב, אדמו"ר הרי"צ, היה צמוד כל העת למיטתו של אביו. במוצאי שבת בשעה עשר, פקח לפתע אדמו"ר הרש"ב את עיניו והביט בבנו שרכן אליו כדי שיוכל להקשיב בתשומת לב לדברי אביו. קולו של אדמו"ר הרש"ב היה חד וברור: "אני עולה השמימה, את הכתבים אני משאיר לכם. קחו אותי לזאל (חדר היחידות) ונהיה ביחד". אדמו"ר הרי"צ החויר בהבינו את משמעות הדברים. אביו הבחין בכך ואמר לו: "התפעלות? התפעלות? מוחין! מוחין!".

מיטת אדמו"ר הרש"ב הועברה לאולם הגדול. רעייתו, מרת שטערנא שרה הגישה לו כוס קפה. שפתיו של האדמו"ר החלו מתנועעות בלחישה אך קולו לא נשמע. אחד המקורבים שהטה את אוזנו שמע את הרבי אומר את נוסח ההבדלה. מחשבה מבהילה חלפה, כי גם אדמו"ר הזקן בשעתו האחרונה עשה הבדלה על קפה שעות אחדות לפני הסתלקותו, שהיתה אף היא במוצאי שבת קודש.

לאחר השעה שתיים בלילה, הרים לפתע אדמו"ר הרש"ב את ידו הקדושה כששפתיו שוב רוחשות. אדמו"ר הרי"צ שעמד לצידי כל העת, הבין שאביו רוצה לברכו. הוא הרכין את ראשו עד שידיו של אביו היו מעל ראשו, וברכו בברכת אב. לאחר מכן ברך אף את שלוש נכדותיו – בנותיו של אדמו"ר הרי"צ.

ביום ב' ניסן תר"פ, שעה ארבע לפנות בוקר, ניכר היה כי אלו הם רגעי האחרונים של האדמו"ר. עיניו נעצמו בדקות ונשימתו הלכה ונחלשה. לפתע פקח את עיניו, הביט בבנו יחידו ושתי דמעות זלגו מעיניו הטהורות שמיד נעצמו שוב... תנועה קלה נוספת... אדמו"ר הרש"ב יישר את ראשו, סידר את ידיו ורגליו, ונשמתו הקדושה עלתה השמימה בקדושה ובטהרה.

הסיפור השבועי

הקרוב האבוד

הציג פטר את שורשיו המשפחתיים. "לאביו אליעזר דוד, ולאביו שלמה, והוא התגורר בפקש. מקור המשפחה בעיר צ'רנה".

"ובמה עסק סבך?", הוסיף הרב אוברלנדר לחקור. "בסחר בעצים", ענה פטר. ארשת הפתעה עלתה על פני הרב אוברלנדר. "אמה של סבתי הייתה אחותו של ר' שלמה, אביו של סבך!", הדהים את האיש.

"לא ייתכן!", נמלטה זעקה מפיו של הדוקטור. דקות ארוכות ישבו השניים דוממים, מנסים לעכל את התגלית המפתיעה. אחר כך סיפר הרב אוברלנדר לפטר את קורות משפחתם, שהיתה מיוחסת וחשובה בהונגריה. שניים מאחי הסבא רבא והסבתא רבתא שלהם היו הגאון רבי משה, רבה של חוסט (ומחבר הספר 'ערוגת הבושם'), ורבי אליעזר דוד, רבה של סאטמר (ומחבר הספר 'קרן לדוד'). הרב אוברלנדר הוציא את הספרים מן הארון והציגם לפני פטר, והוא התרגש מאוד לראותם.

כבר באותו ערב עדכן הרב אוברלנדר את אביו בידיעה המסעירה. זה שוחח עם אביו ואימת את העובדה שענף מן המשפחה נסחף לקומוניזם. "לפני שעזבנו את הונגריה", סיפר הסבא, "הפצרנו בהם שישמרו מצוות בסיסיות, אבל לא הצלחנו". ואביו הוסיף: "ברוך, אנא השלם את מה שהוריי לא הצליחו לעשות!".

המפגש המרגש הוליד קרבה מיוחדת בין פטר לרב אוברלנדר. פטר התמיד לבוא לשיעורים השבועיים, אך לא התקדם בשמירת המצוות. הרב אוברלנדר לא לחץ עליו.

שנתיים חלפו ומשתתפי השיעור זכו לסיים את לימוד התורה כולה. הרב אוברלנדר ערך 'סיום' חגיגי, ובמהלכו למדו את פרשת ברכה, הרימו 'לחיים' ואיחלו זה לזה שיוסיפו ויעלו במעלות התורה.

"זה לא ייתכן!", אמר הדוקטור המכובד בסערת רגשות. הוא לפת את ראשו בשתי ידיו, נרעש מעוצמת הגילוי. גם הרב שישב מולו התקשה לכלוא את תדהמתו. האם הם עדים לרגע נדיר של סגירת מעגל?

זה קרה בשנת תשמ"ט, כאשר הרב ברוך אוברלנדר בא לבודפשט, בירת הונגריה, בשליחות הרבי מליובאוויטש. עם בואו ייסד שיעור תורה שבועי. בכל יום שני, בשעת ערב, התאספו יהודים ללימוד פרשת השבוע עם מדרשים וביאורים מספרי החסידות. אט אט גדל מעגל המשתתפים, עד שהקיף כחמישים יהודים שבאו ללמוד בקביעות.

בין המשתתפים בשיעור היה גם פטר גרגיי, דוקטור למחשבים ואדם משכיל מאוד. באותו זמן עבד בשירות האו"ם. הרב אוברלנדר שם לב לדייקנות המאפיינת את האיש. תמיד בא בשעת תחילת השיעור ועזב עם סיומו. כמעט לא החסיר שיעור. ואולם בשונה מיתר המשתתפים, שעמם יצר הרב אוברלנדר קשרי ידידות אחרי השיעור, הרי שעם פטר לא נוצרה הזדמנות לפיתוח ההיכרות.

יום אחד אירעה לאיש 'תקלה', ובטעות הקדים את בואו ברבע שעה. הוא התנצל והסביר שהעדיף להמתין בביתו של הרב מאשר ברחוב. הרב אוברלנדר קיבל את פניו במאור פנים. סוף סוף יוכל לשוחח עמו מעט.

"מה שם משפחתך המקורי?", שאל הרב אוברלנדר. רבים מיהודי הונגריה, ששרדו בשואה, המירו את שם משפחתם היהודי בשם מקומי, מתוך רצון להיטמע באוכלוסייה הנכרית. כך נהפך 'שטיין' ל'כובש', 'קליין' ל'קלן' וכיוצא בזה.

"גריןולד", השיב פטר בפשטות. "ומה שם אביך, וסבך?", הוסיף ושאל הרב אוברלנדר. "לאבא קראו משה",

לקיים את המצוה. ובכן, מאחר שסיימנו היום את פרשת ברכה, אפשר מבחינתי לעשות את הברית וחבל על כל יום".

בברית המילה שימש הרב אוברלנדר סנדק. "איזה שם יהודי תבחר לעצמך?", שאל את הנימול. "דוד", השיב פטר, "על שם סבי".

"אני מעריך ששמו המלא היה אליעזר דוד, כשמו של דודנו הגאון אליעזר דוד, רבה של סאטמר", הסביר הרב אוברלנדר. כך היה פטר גרגיי לאליעזר דוד גרינוולד, ובא בבריתו של אברהם אבינו. סגירת מעגל רב דורית מרגשת.

מאז התהדק הקשר בין קרובי המשפחה, הרב והדוקטור. הרב אוברלנדר קנה בעבורו תפילין ומזוזות, וכיום אליעזר דוד הוא ממקורביו הנאמנים, והוא מוסיף ומתקדם בשמירת התורה והמצוות בדרך לשוב אל מורשת משפחתו.

בתום החגיגה ניגש פטר לרב אוברלנדר וביקש לשוחח עמו. השניים סרו הצדה. "אני חושב שהגיע הזמן שאכנס בבריתו של אברהם אבינו", אמר פטר, "ושאלתי היא איך אפשר לעשות זאת בהקדם האפשרי".

"מתי נוח לך?", שאל הרב אוברלנדר, מופתע מהבקשה הלא צפויה.

"מבחינתי, מחר בבוקר!", השיב פטר, והותיר את הרב אוברלנדר נדהם. מעולם לא התעניין פטר בשמירת מצווה כלשהי, והנה הוא מבקש למול את עצמו כאן ועכשיו! הרב אוברלנדר לא היה יכול שלא לתהות לפרש הבקשה הדחופה.

"אסביר לך", השיב פטר בנחת. "מזמן גמלה בלבי ההחלטה לבוא בברית, אלא שהרגשתי שאיני מסוגל לעשות זאת בטרם אעשה קודם לכן הכנה ראויה. החלטתי לסיים ללמוד את חמישה חומשי תורה ואחר כך

(מתוך העלון השבועי שיחת השבוע)

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

”זאת התורה אדם” (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת חיי שרה

קבורת שרה במערת המכפלה

שרה הולכת לעולמה בגיל 127 שנים (מסמיכות סיפור פטירתה בתורה מיד לאחר תיאור העקידה, למדים חז”ל כי הצער הגדול שנצטערה כששמעה שבנה יחידה יצחק מובל לעקידה הוא ששבר לבה וקיצר חייה).

אברהם יוצא מבאר שבע (אליה הגיע לאחר העקידה בהר המוריה שבירושלים) ועולה לחברון כדי לספוד לשרה ולעסוק בקבורתה במערת המכפלה (בית קבורה ועליית גג על גביו) שבחברון, המקום בו קבורים אדם הראשון וחוה אשתו. לשם כך מנהל אברהם מיקוח קצר על קניית המקום מול הבעלים של הקרקע, עפרון מבני חת. תחילה, מפני כבודו וגדולתו של אברהם, מוכן עפרון החתי למסור לו את אחוזת הקבר ללא שום תמורה כספית. אלא שאברהם מעדיף לשלם במיטב כספו בעבור המקום (אף כי הארץ כולה מובטחת לו ולבניו מאת ה' עד עולם). ובסופו של דבר רוכש הוא את מערת המכפלה ומשלם בעבורה, כפי דרישת עפרון, את הסכום ”ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר” לעיני כל תושבי חת.

שרה אמנו נקברת במערת המכפלה.

שליחות אליעזר לחרן

אברהם מצוה את עבדו הנאמן אליעזר כי יצא לחרן (מולדת אברהם בה גרים עדיין בני משפחתו) כדי לאתר שם כלה עבור בנו יצחק. הוא משיעו לבל ישדך לבנו יחידו מבנות הכנעניים יושבי הארץ, אלא אך ורק ממשפחתו היושבת בארם נהריים. כמו כן, אוסר הוא עליו למצוא שידוך שיאלץ את יצחק לרדת מארץ כנען, אלא

כלה שתיאות מרצונה לבוא אליו אל ארץ כנען.

לשאלת אליעזר שמא לא תסכים הנערה לבוא, מביע אברהם את בטחונו בה' אשר כפי שעזר לו עד עתה כך יפליא עמו את ברכתו גם להבא. ומכל מקום, מוסיף אברהם, באם לא תרצה הכלה המיועדת ללכת עמך ארצה, פטור תהיה מן השבועה שהשבעתך.

קפיצת הדרך וגילוי רבקה

אליעזר יוצא לשליחותו ועימו עשרה גמלים טעונים נדוניה ומתנות לכלה ולמשפחתה. באורח פלא מתקצרת לו דרכו ולעת ערב מוצא הוא את עצמו ליד באר המים שבפאתי העיר, בדיוק בשעה שיוצאות בנות המקום אל הבאר לשאוב מים לביתן. אליעזר מקווה שגם הכלה המיועדת נמצאת בין הבנות ומתלבט כיצד יזהה אותה. הוא מחליט כי סימנה של הכלה הראויה ליצחק תהיינה מידותיה הטובות – הנערה אשר לבקשתו תשקהו מים ואף תציע להשקות גם את גמליו, היא המיועדת לבן אדונו. הוא מתפלל לה' ומבקש כי יצליחו בשליחותו.

עודו נושא משאלתו, והנה מבחין הוא בנערה טובת מראה הנגשת עם כדה לשאוב מן הבאר. למראה מימי הבאר העולים לקראתה, ממחר הוא לבקשה ”הגמיאני נא מעט מים מכדך”. הנערה נענית ומשקה מכדה את אליעזר ומיד מציעה כי תשאב מים גם לגמליו. היא אינה ממתינה לתגובתו וממהרת לשאוב בזריזות גם עבור הגמלים.

נרעש מהנס הגלוי המתרחש לנגד עיניו, מעניק עבד אברהם לנערה תכשיט נזם זהב ושני צמידים מרכוש אדונו. ולשאלתו לשמה ולמוצאה משיבה היא כי שמה

רבקה בת בתואל, נכדתם של מלכה ונחור אחי אברהם, ובביתם יש מקום לארחו ומזון לגמליו. אליעזר משתחוה ומודה לאלוקי אברהם שהנחהו אל בית אחי אדונו.

רבקה באוהל שרה

בהתקרבתם אל מקום אהלי אברהם שבארץ הנגב, מבחינה רבקה מרחוק באדם הדור ונשוא פנים (הוא יצחק אשר יצא להתפלל בשדה לפני ה'). למראהו רוכנת רבקה מן הגמל ומטה עצמה לכבודו כלפי הקרקע. לשאלתה מי האיש, משיב אליעזר כי הוא אדונו יצחק. רבקה מכסה את ראשה בצעיף לכבוד חתנה.

יצחק שומע מאליעזר עבד אביו את כל פרטי מסעו. לאחר מכן מביא הוא את רבקה כלתו אל אוהל שרה אמו ומתנחם בה על מות אמו.

אברהם מוריש ליצחק את כל אשר לו

לאחר פטירת שרה מחזיר אברהם את הגר (המכונה עתה בכתוב - קטורה) לביתו והיא יולדת לו ילדים, נכדים ונינים. ברבות הימים מעניק הוא לכל בני פלגשיו מתנות ומשלחם מעל פניו לארץ קדם. אמנם את זכויותיו הרוחניות, רכושו הרב וכל קנייניו הגשמיים מוריש אברהם ליצחק בנו יחידו, כמאמר ה' אליו "כי ביצחק יקרא לך זרע".

בן מאה שבעים וחמש שנה מסתלק אברהם מן העולם בשיבה טובה, זקן ושבע. מן הפסוק "ויקברו אותו יצחק וישמעאל בניו", למדים חז"ל כי ישמעאל חזר בתשובה בהעמידו עצמו שני ליצחק שעה שקברו שניהם את אביהם לצד שרה אשתו במערת המכפלה.

צאצאי ישמעאל ופטירתו

בסיום הפרשה מפרטת התורה את שמות בני ישמעאל, שנים עשר נשיאים לאומותם, ומתארת את פטירת ישמעאל בהיותו בן 137 שנים.

רבקה בת בתואל, נכדתם של מלכה ונחור אחי אברהם, ובביתם יש מקום לארחו ומזון לגמליו.

אליעזר משתחוה ומודה לאלוקי אברהם שהנחהו אל בית אחי אדונו.

הצלחת שליחות אליעזר

רבקה ממהרת אל בית הוריה לבשרם אודות בואו של האורח החשוב. לבן, אחי רבקה, מבין על פי התכשיטים היקרים שהוענקו לאחותו כי מדובר בשליחם של קרובי משפחה עשירים. הוא יוצא בריצה לקבל את פני האורח ומזמינו אחר כבוד לביתם. מיד בהגיעו אל ביתם מבקש אליעזר לשבת ולשוחח עם בני הבית אודות מטרת הגעתו. וכשמוגשת לפניו ארוחה, מסרב העבד הנאמן להכניס דבר לפיו קודם ביצוע שליחות אדונו.

ראשית לכל, פותח הוא בהצגת עצמו "עבד אברהם אנוכי". הוא מספר להם אודות אדונו אברהם, משפחתו ועושרו הרב ומפרט באוזניהם את השתלשלות האירועים: למן השבעתו על ידי אדונו כי יצא לחרן לקחת מבני משפחתו אשה לבנו יחידו יצחק; דרך נס קפיצת הדרך שאירעה לו בהגיעו בו ביום אל הבאר בחרן; וכלה בתפילתו-בקשתו מאת ה' כי יצליחו בשליחותו ובהשגחה העליונה שזימנה לו את רבקה על באר המים. בסיום דבריו מבקש הוא מהם את ידה של רבקה בעבור יצחק.

בתואל אבי רבקה ולבן אחיה ממהרים להביע את הסכמת המשפחה, באומרם כי "מה' יצא הדבר". נרגש מההצלחה האלוקית שמאירה לו פנים, משתחוה אליעזר שוב ארצה ומודה לה'. הוא מוציא את המתנות שהביא עמו ומעניקם לכלה ולמשפחתה.

לאחר לינת לילה במקום מבקש אליעזר עם בוקר לצאת עם רבקה מיד לארץ כנען. המשפחה מצדה מנסה לעכב את יציאתם החפוזה, אך לבסוף מוחלט כי ישאלו את פי

חסידות על הפרשה חיי שרה

זכות ישמעאל – היותו בן אברהם ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם (כה,יב)

כשלומדים על תולדות ישמעאל, שהיו לו שנים עשר נשיאים, נשאלת השאלה: מדוע מגיעה לישמעאל 'התפשטות' שכזו? כדי לתרץ את השאלה מדייק הכתוב שישמעאל היה "בן אברהם". כלומר – גדולה זו לא משלו היא, אלא משל אברהם אביו. אברהם, מצד מידת חסדו, ביקש: "לו ישמעאל יחיה לפניך", "לפניך" דוקא, היינו בחסד שלמעלה, שהוא בלי גבול, ותפילתו אכן נתקבלה – "ולישמעאל שמעתידך".

(ליקוטי שיחות, כרך ה', עמ' 356)

בעניני קדושה – יש לתת את המיטב בעניני העולם – די בעסק מועט

ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק. ולבני הפלגשים... נתן אברהם מתנות (כה,ה-ו)

"ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק" – עיקר ומיטב הכוחות והזמן צריכים לנצל לעניני קדושה ועבודת ה' (יצחק שהיה 'עולה תמימה', רומז לעניני הקדושה).

"ולבני הפלגשים... נתן אברהם מתנות" – ואילו להתעסקות בעניני העולם די ב'מתנה' בעלמא, שאין לה שיעור ואפשר לתת גם דבר מועט. יהודי אמנם חייב לעשות 'כלי' טבעי לפרנסתו, שבו תשרה ברכת ה', אך היות שאין כאן אלא עשיית 'כלי' בלבד, אין להיות מושקעים בעשייה זו, ודי בעסק מועט כדי 'לצאת ידי חובה'.

(ליקוטי-שיחות, כרך ה', עמ' 344)

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

עזרה ראשונה לנפשו

ספר התנ"ך

הזולת כראי למצבי

יחסי אל הזולת אינו אלא ביטוי והשתקפות של יחסי אל עצמי. והראיה, כשטוב לי עם עצמי – יכול אני להכיל את כולם, וכשאינני סובל את עצמי – אין לי אנרגיה בשביל אף אחד. וכך גם להיפך, אשר זוהי עיקר עבודת האדם בעולם הזה: כשלא טוב לי עם עצמי ובכל זאת פועל אני על עצמי להאיר פניי אל הזולת – משתפרת גם הרגשתי הפנימית לאין ערוך! וזהו ש"ואהבת לרעך – [הוא תמיד] כמוך".

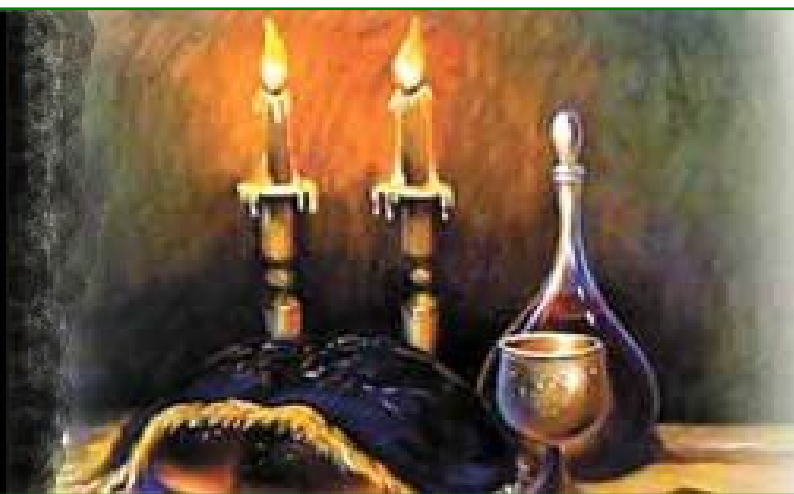
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
 כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
 להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:20	16:07	י-ם
17:22	16:22	ת"א
17:20	16:11	חיפה
17:23	16:25	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, לזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון